

EDINOST

Izšla vsak dan, udli ob nedeljah in praznikih, zjutraj. — Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega Stev. 20, I. nadstropje. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. — Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. — Izdajatelj in odgovorni urednik Stefan Godina. — Lastnik konsorcijski lista Edinosti. — Tisk: tiskarna Edinosti. — Naročnina znaša na mesec L. 3.—, pol leta L. 18.— in celo leto L. 36.—. — Telefon uredništva in uprave Stev. 11-57.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 10 stotnik. — Oglasi se računajo v štokosti ene kolone (72 mm). — Oglasi trgovcev in obrtnikov po 20 stot.; osmrtni, zahvale, poslanice in vabila po 40 stot.; oglasi denarnih zavodov po 80 stot. Mali oglasi po 10 stot. beseda, najmanj po L. 1.—. Oglase sprejema inšerati oddelek Edinosti. Naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti. Uprava in inšerati oddelek se nahajata v Trstu, na sv. Frančiška 20.

Iz Jugoslavije.

Preden se je sestavila nova vlada.

BELGRAD, 19. (Zakasnelo.) »Pravda« javlja, da je večerajnja seja opozicijskega bloka trajala do 13. Seje so se udeležili Protić, Joca Jovanović, Trifunović, dr. Laganja, dr. Lorković, dr. Korošec, Ribarac in Banić. Medakovičeva skupina ni bila zastopana. Na tej seji je Protić pozval načelnike strank, da se izdela program, ki bi ga nova vlada imela postaviti v parlamentu. Načelnika so govorili o tem, da bodi program oni, ki se je pri pregovorih z Davidovičem privzeto omenjal. Med diskusijo se je pojavila različenost v misljenju ter so prelozili na 16. uro. Težkoče niso bile osebne narave, niti se razgovori niso tikali sestave vlade. Samo Narodni klub je ugovarjal proti temu, da bi eventualno bil dr. Ninić finančni minister, dr. Laganja pa je obrazložil klubove nazore o valutnem vprašanju. Načelniki opozicije trdijo, da bo mogoče delati s parlamentom, ker Protić smatra, da kvorum ni potreben. Radikalci trdijo, da se bo Protić posrečilo odstraniti težave, ker bo mnogo stvari odložil, v nekaterih pa popustil. Kenčo so na tej seji sklenili, da bi moral postati dr. Laganja hrvatski ban.

BELGRAD, 19. (LDU) Novi ministrski predsednik Protić je dobil mandat, da sestavi tak kabinet, ki bo mogel delati s parlamentom, t. j. ki ne bo imel samo večine, temveč tudi kvorum. V demokratijskih krogih zanikajo, da bo nova vlada dobila kvorum. V istih krogih smatrajo tudi za iluzorno, da bi del demokracije in socializma mogel podpirati novo vladno. Ždi se, da velja to tudi za črnogorske poslanke.

Načrti nove vlade.

BELGRAD, 19. (Zakasnelo.) »Epoha« javlja, da so se v začetku pogajanj o sestavi nove vlade pojavile težkoče in sicer največ radi zahtev Narodnega kluba. Tekom pogajanj pa so prebradili vse težkoče ter je prišlo do sporazuma. V tukajšnjih političnih krogih se govori, da se bodo takoj izvršile osebne izmenjave v pokrajinskih vladah. Kar se tiče valutne reforme, so na snočni konferenci sklenili, da se bo valutno vprašanje stavilo pred parlament, ki ga bo rešil z večino glasov. Nova vlada namerava odpraviti politične komisije v posameznih občinah in čimprej razpisati občinske volitve s tajno volilno pravico.

Odstop hrvatske vlade.

BELGRAD, (Zakasnelo.) Z večeršnjim brzojavom je prišel semkaj iz Zagreba vladni poveljenik za socijalno politiko dr. Adžija in prinesel s seboj akt o demisijski hrvatske pokrajinske vlade in vseh velikih županov.

Socijalisti ne bodo podpirali nove vlade.

BELGRAD, 24. »Beogradski Dnevnik« javlja, da je neresnična govorica, da bodo socijalisti poslanci podpirali novo vladno v parlamentu.

Zahteve Narodnega kluba.

BELGRAD, 19. (Zakasnelo.) »Pravda« javlja, da je Narodni klub pri pogajanjih izrekel željo, da se rešitve valutnega vprašanja ustavi in da začasno stare krone ostanejo v prometu, ter da je baje tudi zahteval, da se armijsko poveljstvo v Zagrebu izroči generalu Pliveliču in polkovniku Avaterniku.

Invalidsko vprašanje.

BELGRAD, 24. Regent je podpisal uredbu o rešitvi invalidskega vprašanja.

Zalovanje za knezom Aleksejem.

BELGRAD, 24. V skladu s smrti kneza Alekseja Karagorgjeviča je regent odredil, da bo dvor zalagal šest tednov. Zalovanje bo trajalo do 25. marca t. l.

Ponarejeni koliki.

BELGRAD, 24. Finančno ministrstvo je izdalo naredbo vsem zavodom, ki vrše izmeno novčanice, da se vsaka novčanica s ponarejenim kolkom zaznamuje z rdečo barvo, da tako obeležena ne bi mogla ostati v prometu ali pa dati drugi blaginji v zameno.

Ameriški admiral v Splitu.

SPLIT, 24. Ameriški admiral Andrews je na admiralški ladji priredil dine na čast škofu dr. Sariću, pri katerem je bil zadujo nedeljo povabljen na kosilo v škofijski palači.

IZ RUSIJE.

Boljševiki proti Poljakom?

MOSKVA, 24. Brezicne brzojavke iz Varšave javljajo dnevno, da namerava sovjetska vlada, pričeti spomladni ofenzivo proti Poljaki. V dokaz za resničnost teh vesti javljajo, da bo Trocki imenovan za prometnega ministra, bivši carski minister Polivanov za vojnega ministra in carski general Brusilov za vrhovnega poveljnika. V ta namen se bodo baje razpustili tudi delavski in vojaški sveti in se bo vpeljal dvanajsturni delavnik. Vse te vesti so popolnoma neresnične. Trocki ni prometni minister, marveč ostane ljudski poveljenik za vojsko. Niti Polivanov, niti Brusilov ne dobiva javne službe v sovjetski republiki. Trditve, da bo sovjetska Rusija pričela z ofenzivo v trenutku, ko se bodo vojske po redu prenavljale v delovne vojske, je nezmisljena. Sovjetska vlada ni nikdar premisljevala o razpustu delavskih in vojaških svetov in nikdar se ni v sovjetski Rusiji uvedel dvanajsturni delavnik. Vlada sovjetske republike ni nikdar nameravala, rešiti spornih vprašanj potom vojske, temveč potom prijateljskega sporazuma.

Boji z boljševiki.

LONDON, 24. Reuterjev urad poroča: Operacije boljševikov v severni Rusiji se nagibajo v njihovo dobro. Rdeče čete so nasprotniške vrste potisnile nazaj ter zasedle onesko dolino in železnico v Volodgo. Polk ruskih čet se je pobunil ter pobil poveljnika in večino častnikov. Okrog 500 vojakov je prešlo k boljševikom. Provisorizirala severno-ruska vlada je odstopila in izročila oblast generalu Millerju.

Napredovanje boljševikov.

WASHINGTON, 24. »Chicago Tribune« objavlja vesti svojih južnoruskih posebnih poročevalcev, po katerih so rdeče čete samo pri zavzetju Taganroga napravile za štiri milijone dolarjev plena. V Novem Rossiju je nad 10.000 beguncev. Pri izpraznjenju Odesa so se odigravali strašni prizori, ker je bila tamotnja posadka odrezana od rdečih — čet in razpoložljive ladje niso zadostovale. Denjkinovi kozaki in častniki so se polastili ladij, da morejo pobegniti. Le na grožnjo angleških vojni ladij, da bodo začele streljati na parnike, so onemogočili odvajanje beguncev. Na Krimu je nad 10.000 častnikov, ki se ne zmenijo za Denjkinova povelja. — Odeske begunce so spravili na otoke, kjer jih oskrbuje ameriški Rdeči križ. Celo vodo je treba prevažati na otoke.

Evakuacija Odesa.

LONDON, 24. Po vestih iz Carigrada se vzhic težkim snežnim metežem v Crnem morju nadaljuje evakuacija Odesa. Ladja z 2000 potniki, med temi mnogimi angleškimi begunci, je pri vzhodu v Bospor nasleda. Pri tem so vsi potniki in moštvo izgubili življenje. Druga ladja, bivši avstrijski Lloydov parnik, je zadel na mmo in se potopil. O tem parniku ni do slej nobenih vesti.

Boljševiki zasedli Arhangelsk.

MOSKVA, (DunKu) Po semkaj s fronte dospelih brzojavkah so se v Arhangelskem uprle čete, ki jih je ententa prisilila k boju zoper sovjetsko Rusijo. Delavski sindikat v Arhangelskem je proglasil vladno sovjeto in se je s posadko postavil pod povelje moskovskega sovjeta. S tem činom je sovjetska Rusija prišla v posest najvažnejšega pristanišča ob Belnem morju.

Rusija napade Romunijo?

WASHINGTON, 24. »Sun« javlja iz Bukarešte, da cenijo romunski vojski izvedenci rdeče čete, ki se bližajo Dnjestrju, na 150.000 moj bojnih čet. Iz dejstva, da je ruska sovjetska republika govorila dosedaj samo o miru s Poljaki in s severnimi obojejnimi državami, sklepajo romunski politični krogi, da je napad sovjetske Rusije na Romunijo, oziroma Besarabijo samo vprašanje časa. Tako Jonescu je izjavil, da Romunija brez pomoči zavetnikov nikakor ne bo mogla zadržati napada rdeče vojske.

Denikin sestavlja novo vladno.

LONDON, 25. (S.) »Daily Telegraph« poročajo iz Novorosijskega (Južna Rusija) 18. t. m. Po dolgi in težki pogajanjih se je posrečilo generalu Denikinu sestaviti novo vladno. General je izbral svoje najglavnejše sodelavce med naprednimi političnimi osebami: Malnikov, bivši predsednik donske skupščine, je sprejel mesto ministrskega predsednika; socialist Dorniki mesto finančnega ministra. Ljatevič mesto ministra za trgovino in industrijo, Keller, župan mesta Rostova ob Casu Kerskega, je postal minister za notranje zadeve. Posekonov, predsednik novorosijske borze je imenovan za ministra za poljedelstvo, Kalaranov za naučnega ministra in Buldek za ministra za aproviracijo. Določilo se je tudi, da se bodo bržkone imenovali za vojnega ministra in za ministra pravosodja.

Posvetovanja baltičskih držav.

LONDON, 25. (S.) »Daily Telegraph« poročajo iz Carigrada: Neka brzojavka iz Rige pravi, da se bo vršil sestanek med Letiško, Poljsko in Litvo, predno se začnejo Letiški pogajati z boljševiki. Ta sestanek bo najbrže v Rigi ali pa v Varšavi.

Boljševiške misije v Revalu.

LONDON, 24. »Daily Telegraph« poroča iz Kodanja: »Iz Revala javljajo, da ste tja tri speli dve boljševiški misiji. Prva bo nadzirala izvrševanje mirovnih pogojev z Estonko, dočim bo druga skrbela za odpravo ruske blokade. Te dve misiji zastopate združeno zvezo in boste poizkušali stopiti v trgovinske stike z drugimi evropskimi državami.

Boljševiški pohod na Afganistan.

HELSINGFORS, 24. Iz Moskve javljajo, da so rdeče čete zasedle mesti Herad in Meimeine in da prodirajo v dveh kolonah proti Kabulu in Beludžistanu. Če se bo boljševiško prodiranje

nadaljevalo, more prav lahko priti do boja z Angleži.

Predsednik estonske vlade je socialist.

HELSINGFORS, 24. (S.) G. Helac, novi predsednik estonske vlade, je izjavil, da je socialist in ne boljševik.

Ukrajinski ministrski predsednik zaprt.

DUNAJ, 24. Lvovski »Vpered« javlja: V Kamencu Podolskem so poljske vojaške oblasti zaprle ukrajinskega ministrskega predsednika in druge politične osebnosti. Te aretacije so v zvezi s protesti ukrajinske vlade proti poljskim zahtevam, ki so jih stavili boljševikom v svojih mirovnih pogojih in v katerih so Poljaki zahtevali mejo iz leta 1772., to je reko Dnjepre. Dalje so dali povod aretacijam protesti proti brutalnemu postopanju poljskih vojaških oblasti v okupiranem ozemlju.

Mirovna konferenca.

Držanje vrhovnega sveta proti ruski sovjetski republiki.

LONDON, 24. (S.) Na današnji seji je razpravljali vrhovni svet o ruskem vprašanju. Usvajali so se naslednji sklepi: Če se obrnejo oboje države, katerim so zavezniški priznali neodvisnost ali pa delansko samoopravo, do zaveznikov s prejšnjo za svet glede svojega lastnega držanja proti ruski sovjetski republiki, jim zavezniški ne bodo svetovali, naj nadaljujejo vojno, katere bi bila lahko zelo škodljiva koristim dotičnih držav. Se manj jim bodo privoščali kako nasilno politiko proti Rusiji. Če pa jih napade cela sovjetska Rusija, tedaj jim bodo zavezniški pomagali, v kolikor bo mogoče. Zavezniški ne morejo stopiti v diplomatske stike s sovjetsko vlado radi njene notranje politike, dokler obstaja strahovlada boljševizma in dokler ne bo moskovska vlada pripravljena usvojiti oni način opravljanja diplomatskih zadev, ki je v navadi pri civiliziranih vladah. Angleška in švicarska vlada se bili prišljeni izgnati s svojega ozemlja zastopnike sovjetske vlade, ker so isti zlorabili svoje predpravice. Trgovina med Rusijo in ostalo Evropo, ki ima temeljno važnost za zboljšanje ekonomskega razmer ne samo Rusije nego tudi celega sveta, se bo pospeševala v največji meri kot bo mogoče, toda ne da bi se v čem izpremenilo gori opisano držanje zaveznikov proti sovjetski vladi. Dalje se zavezniški strinjajo v tem, da jim treba nepristranskih in zanesljivih obvestil o sedanjem položaju v Rusiji. Radi tega so sprejeli zadoščenjem na znanje sklep mednarodnega delovnega urada, kateri je eden med sestavnimi činitelji Zveze narodov, da se pošlje v Rusijo posebna poizvedovalna komisija. Vendar pa meni vrhovni svet, da bi imela te poizvedbe večji ugled in bolji uspeh, če bi se jih lotila in če bi jih vodila Zveza narodov sama in jo poziva, naj deluje na tem. Vrhovni svet se je potem zopet lotil pretrsa mirovne pogodbe s Turčijo. Povabil je Venizelosa, naj prisostvuje razpravam, ki se bodo tikale urejenja smirenskega vprašanja. Pri današnji seji so bili navzoči: Lloyd George, Nitti, Millerand, lord Curzon, Scialoja, Berthelot, Imperiali, Cambon in Chinda.

PARIZ, 24. Pariško časopisje smatra, da pomenja vzpostavitev trgovinskih odnosov s sovjetsko Rusijo skoraj isto toliko, kolikor vzpostavitev diplomatskih odnosov s sovjetsko vlado, ker ne morejo obstajati trgovinski odnosi s tako centraliziranimi deželami, kakor je sovjetska Rusija, brez nadzorstva in sodelovanja vlasti. In vendar se je baje francoski ministrski predsednik Millerand najbolj upiral priznanju sovjetske vlade. Uradno poročilo o zadržanju zaveznikov nasproti Rusiji je izraz treh vlad: francoske, angleške in italijanske. Francoska zbornica je izrecno proti priznanju sovjetske vlade in tudi v angleški zbornici je močna struja istega mnenja, dočim je italijanska zbornica za priznanje vseh ruskih vlad, torej tudi sovjetske. Ministrski predsedniki so torej smatrali, da je najboljši, če ne odklonijo izrecno priznanja sovjetske vlade, temveč odlože to vprašanje na poznejši čas, ko bo izrazila svoje mnenje posebna komisija, ki se pošlje v Rusijo, da prouči nepristranski tamošnje razmere. Ne more se torej govoriti ne o francoski, ne o angleški, ne o italijanski zmagi v tem vprašanju, ker uradno poročilo o bodočih odnosih s sovjetsko Rusijo je najboljši dokaz nedolčnosti zaveznikov nasproti ruskemu vprašanju. — Namigavanje francoskega časopisja na ozko zvezo med vzpostavitvijo trgovinskih odnosov s sovjetsko vlado je popolnoma upravičeno, ker je zelo dvomljivo, ali bo sovjetska vlada pristala na obnovitev trgovine med svojimi združbami in zavezniki, če zavezniški ne priznajo upravičenosti njenega obstoja in vladanja, vkljub temu da se nameravajo z njo pogajati in čeravno jo smatrajo v resnici za pravo vladno.

Zavezniška politika napram Rusiji bo temeljila, kakor poroča »Journal«, na teh točkah: 1. sklenilo se je, postaviti pošiljanje orožja in denarja četam, ki se bore proti boljševikom v Rusiji; 2. Poljska se obvesti, da ji vlasti nasvetujejo, naj se skrbno izogiba vsake ofenzive proti boljševikom; 3. zavezniški bodo obljubili Poljski, baltičskim državam in Finski vso svojo pomoč, če bi jih boljševiki napadli; 4. sklenilo se je, da se bodo začela pogajanja s sovjetskimi odposlanci v svrhu vzpostavitve trgovinskih odnosov potom zvezi; 5. tekom pogajanj se bo izogibalo vprašanju uradnega priznanja boljševiške vlade. O'Grady se povrne v Kodanj v svrhu nadaljevanja pogajanj z Litvinovim na tej podlagi. Tako se torej bliža čas, ko bo vprašanje zavezniških odnosov nasproti sovjetski Rusiji rešeno. Tudi Millerand se je izrazil v pogovoru s častnikarji o tem vprašanju takole:

»Nikdar!« je zaječala deklica.

»Ali, ako bi tvoj miljenec, ki gleda z neba doli na nas, mogel govoriti, bi rekel: »Slušaj mater!«

»Kaj pa zahtevate od mene?«, je razprla deklica oči.

»Da svojo večno ljubezen,« je izpregovorila gospa Konjska, stojčeta molče za Sofijino stolic, položila na žrtvenik — vzvišen in blagoslovljen.

»Ne razumem!«

»Da se omožiš,« je rekla Anka blago.

»S kom?« je vprašala ačklica naglo.

»Z Gabrielom Tanom,« je odvrnila gospa Ursula mirno.

»Z Ga — sinom krvnika in zločince,« je planila Sofija v vis, prebledela na smrt, »ste li prišli ob pamet?«

»Da, s Tahovim sinom,« je rekla Anka odločno.

»Jaz naj bi bila sužnja nepoznanega, neljubljeneč človeka, čigar oče je krvni sovražnik mojega plemena?«

(Dale.)

Ruska hvaležnost Angliji?

PARIZ, 24. Agencija »Radio« priobčuje brzojavko iz Varšave, ki pravi, da je minister vnanih stvari Cicerin izrazil pred kratkim v svojem govoru svojo hvaležnost Angliji, s pomočjo katere da bo Rusija mogla skleniti mir z zapadnimi vlastmi in izboljšati svoj gospodarski položaj.

Sovjetska Rusija in Italija.

PARIZ, 24. Medtem ko se na konferenci razpravlja o vzpostavitvi trgovinskih in diplomatskih odnosov s sovjetsko Rusijo, se tudi ruski listi bavijo s tem vprašanjem. »Izvestia« piše tudi o predstoji vzpostavitvi trgovinskih odnosov z zavezniki s posebnim ozirom na Italijo. Od vseh zaveznikov — piše list — je Italija najbolj prizadeta pri takojšnji vzpostavitvi trgovinskih odnosov z Rusijo. Italija, potlačena po gospodarskem tiranstvu grabežljivega angleško-ameriškega kapitalizma, preživlja gospodarsko krizo in občuti bolj kot kakšna druga država pomankanje ruskega tržišča, ki bi ji moglo nuditi žito, premog in petrolej po ugodnejših cenah nego Angleži in Amerikanci. Če bi se italijanski državni zavodali sedanjega težavnega položaja, bi morali brez odlašanja vzpostaviti odnose z Rusijo.

V očigled vzpostavitvi trgovinskih odnosov in predstoji sklepanju miru, uporabljajo boljševiki vsa sredstva za gospodarsko obnovo zemlje. Tako so se celi deli vojske izpremenili v delovne armade. IV. moskovska armada se je izpremenila v VI. delovno armado, V. armada v V. delovno armado; III. kazanska armada se je izpremenila v I. delovno armado. V. delovna armada bo popravila železniško mrežo med jugom in zapadom, VII. armada bo zaposlena v gozdovih blizu Petrograda.

Turška mirovna delegacija.

WASHINGTON, 24. »World« poroča iz Carigrada, da bo Tefvik paša, sultanov svak, imenovan za predsednika turške mirovne delegacije, člana pa bosta Ahmed Riza bej in Halib Kemal bej.

Angleško brodovje pred Carigradom.

CARIGRAD, 24. Pred par dnevi je priploilo sem angleško brodovje sestavljeno od velikih ladij »Revenge«, »Resolution«, »Ramillies«, »Royal Oaks«, »Royal Sovereign« ter štirih velikih torpedolovk.

PARIZ, 24. Sklep konference, da se pusti Carigrad Turkom, je vzbudil v Angliji veliko ogorčenje. Angleži protestirajo proti temu, da se dovoljujejo Turkom prednosti v nasprotju s politiko, ki jo je vodila Francija skozi štiri leta. Prihod angleškega brodovja pred Carigrad je brzokone v zvezi s sklepom konference, da se razveljavi prvotna doloba glede Carigrada, če se bodo ponovljala preganjanja krščanskega prebivalstva po Armeniji. Angleži poudarjajo, da so prišli ukazi za preganjanje iz Carigrada, ter bodo ob prvi priložnosti izkoristili ponovitve turških grozodejstev v Armeniji v svrhu razveljavanja zavezniške rešitve carigradskega vprašanja.

Mnenja glede pravega namena prihoda angleškega brodovja pred Carigrad se križajo. Millerand je izjavil poročevalcu »Petit Parisien«, da ententa ni sklenila poslati angleško brodovje pred Zlati Rog, temveč da je to storila Anglija na svojo roko, in da se nahajajo pred Zlatim Rogom tudi francoske ladje. Z druge strani se zatrjuje, da je demonstracija pred Carigradom v zvezi z vedenjem turške vlade. Turška vlada namreč ne izvršuje popolnoma premirnih pogojev vkljub vsem svarilom; v sled tega se je poslalo pred Carigrad močno francosko in angleško brodovje, ki bo preprečilo Turčijo o neuspešnosti njenega upiranja zavezniškimi sklepom.

Smirnsko vprašanje.

LONDON, 25. (S.) Seje ministrskih predsednikov se je udeležil tudi Venizelos. Razpravljalo se je zopet o grških zahtevih po Smirni.

Vrhovni svet je določil, da se začne v kratkem proučevanje madžarskih pripomb k mirovni pogodbi.

Preiskovalna komisija za Zapadno Orsko.

PARIZ, 25. (S.) Konferenca poslankov je sprejela predlog, da se sprejme kot član medzavezniške komisije za Zapadno Orsko tudi en madžarski poslanec. Konferenca je tudi sklenila, da se nudi odvečen material na nemških ladjah, ki se niso izročile zavezniškim vlastim.

Wilsonov odgovor zaveznikom bo danes že v Londonu.

WASHINGTON, 24. (S.) Wilsonov odgovor na zavezniško noto o jadrankem vprašanju je bil odposlan danes zvečer ameriškem poslaniku v Londonu. Poslanik ga bo imel jutri že v rokah.

Wilsonov odgovor prispel v London.

LONDON, 25. (S.) Wilsonov odgovor na zavezniško noto glede jadrankem vprašanja je prispel v London.

JADRANSKO VPRAŠANJE.

BOLONJA, 25. Medtem ko večina italijanskega časopisja vztraja na stališču, da je ministrski predsednik Nitti ustvaril za Italijo zelo ugoden položaj s tem, da si je zagotovil pomoč Anglije in Francije, in da tega položaja ne more veliko izpremeniti niti Wilsonovo posredovanje, se postavljajo nekateri listi na povsem nasprotno stališče, to je dvomijo o odkritosti angleške in francoske pomoči, ne omalovažujejo pomena Wilsonovega koraka, očitajo Nittiju iste napake in isto nesposobnost kakor njegovim predhodnikom in pripravljajo javnost na zopetni neuspeh italijanske politike.

Posiljamo odlomek iz članka Artura Labriole, ki ga je priobčil danes »Resto del Carlino«, ne morda zaradi tega, ker se strinjamo z njegovim mnenjem o »nesposobnosti« italijanskega ministrskega predsednika Nittija, kajti prepričani smo, da ni v Italiji moža, ki bi bil mogel narediti za Italijo več nego je naredil on, temveč zaradi tega, ker vsebuje nekatera priznanja, ki se doslej niso mogla slediti v italijanskem časopisju. Članek ugotavlja, da se pariska konferenca ni držala pri reševanju evropskih vprašanj narodnostnih načel, in da se Italija, ki je anektirala zaradi gotovih državnih potreb čisto nemške kraje na severu in precej (?) homogene slovanske kraje na vzhodu, ne more sklicevati na narodnostna načela pri svojih zahtevah po Reki.

G. Nitti je izjavil, da je reško vprašanje »majhno sentimentalno vprašanje«. Vsak pa razume, da niso ne Wilson, ne Lloyd George, ne Francozi pripravljeni na žrtve, ki so v navzkrižju s koristimi drugih, a pri Francozi in Angležih tudi v navzkrižju z njihovo protitalijansko politiko na Balkanu.

G. Nitti je tudi izjavil, da je Jadranko morje skupno morje Italijanov in Jugoslovenov. Če mora Jadranko morje torej biti skupno morje obalnih narodov, je treba imeti pogum in priti do edina mogočega sklepa, to je, da se mora dati Reka Jugoslovenom, ker je Reka sedaj edina jadranka luka, ki odgovarja z vojaškega in trgovinskega stališča jugoslovenskim jadrankim zahtevam. Jugosloveni imajo tedaj popolnoma prav, ko pravijo, da Jugoslavija ne naredi velikega greha, če si prikladi štiridesetstisoč Italijanov, če si je Italija mogla prikladi šeststisoč Jugoslovenov!

Članek govori nadalje o zadnjem zavezniškem načrtu in londonski pogodbi ter ugotavlja, da »Wilsonovo posredovanje pomeni ne samo padec politike, ki temelji na udeležitvi londonske pogodbe, temveč tudi načrta od 20. januarja, ki ne utemeljuje prav nikakršne politike, ker znači spor med Italijo in Jugoslavijo!«

Članek zaključuje — kar nas pa ob tej priliki ne zanima toliko — z navajanjem napak italijanske politike, ki da na poti, da izgubi diplomatsko vojno.

Število angleške vojske v letu 1921.

LONDON, 23. Vojni minister je predložil dolnji zbornici predlog za dovoljenje začasnega kredita za vojsko in je ob tej priliki izjavil, da bo štela nova angleška prostovoljska vojska 31. marca 1921. 220.000 mož, ne vključevši indijskih čet. Minister je poudarjal, da mora imeti Anglija večjo vojsko nego pred vojno vkljub temu, da ni več nemške nevarnosti, ker je prevzela težke naloge in ker vlada veliko nezadovoljstvo na vzhodu. K temu prihaja obveza za pomoč Franciji boljševiška nevarnost na vzhodu in zmešnjave v Turčiji.

Iz Madžarske.

Reški meščani v madžarski vojski.

BUDIMPEŠTA, 25. (S.) Madžarski ministrski predsednik je sponoril italijanskemu zastopniku v Budimpešti cav. Cerrutiju da je odredil vojni minister vsled italijanskega posredovanja vsem poveljstvom, da ne vpokličejo pod orožje vojaških obvezancev, ki imajo domovinsko pravico na Reki, in da takoj odpuste tiste, ki so že pod orožjem.

Strankarske razmere na Madžarskem.

DUNAJ, 22. »Neues Wiener Abendblatt« javlja iz Budimpešte: Stranka malih kmetovalcev je sklenila stvoriti novo vladno koalicijo s krščanskim blokom, pri čemer zahteva zase mesti ministrskega predsednika in ministra za notranje stvari. Ako mali kmetovalci ne opustijo tega svojega stališča, bo Rubinek bodoči ministrski predsednik.

Ministrska kriza.

BUKAREST, 24. Brzojavna agencija Damian javlja: V odsotnosti ministrskega predsednika dr. Vajde so se pojavili v parlamentnem večinskem bloku i v erdeljski narodni stranki spori, ki so povzročili resno krizo vlade. Minister za Bukovino Nistor in minister za Besarabijo sta že podala ostavke. V dobro poučenih političnih krogih trdijo, da bo celokupna vlada odstopila, ne da bi počakala povratka ministrskega predsednika dr. Vajde. Kot naslednik dr. Vajde se imenuje general Averescu.

Kredit za živila.

DUNAJ, 23. »Neues Achtuhrblatt« poroča iz Budimpešte: Zastopnik angleške komisije za živila je izjavil v »Pesti Hirlapus«: Madžarska bo dobila od 26 milijonov funtov šterlingov, ki jih je angleška zbornica votala kot kredit premaganim državam, blagovni kredit pod milijona funtov šterlingov. O porabi tega znes

nja dovedla do definitivnega dogovora, ki je ustanovil državo SHS. Vse to se je zgodilo brez vednosti istih članov revolucionarnega »Narodnega sveta«. Tedaj — 1. decembra 1918. jutraj — je Zagreb doznal iznenada oficijelno proglasitev monarhijske SHS pod nastojko Karagorjevičev.

Jugoslovensko preganjanje moje stranke in mene je prenehalo, ko sem pobegnil. Čuli ste, da nas obžujejo, da smo pristali, da celo agenti Habsburžanov, Mi da bi bili agenti Habsburžanov, ko so nas vendar ti poslednji preganjali, tirali v ječe, razganjali? To je bil očiten politični manevar Belgrade, a vi, ki dovolj poznate Srbe, veste dobro, kakše nesramnosti in kakih spretnih uprizoritev je zmogla njihova diplomacija.

Mi in z nami vsi katoliški Hrvatje — ne govorim o tistih šeststotih pravoslavljih Srbohrvatih, ki se pokore migljajem Pribičevića — odločno zahtevamo neodvisno in neavtrijansko republiko, ki naj združi vse hrvatske prebivalstvo; in z zadovoljstvom bi pozdravljali, ako bi se poleg nje ustanovile neodvisne države v Sloveniji, v Dalmaciji, v Crngoriji in bodi tudi v Bosni! Cesar pa ne moremo nikakor dopustiti, je, da bi se naša civilizacija, sad stoletnega vpliva germanstva in italijanske kulture, pogubila v balkanskih barbarstvih Srbov!!

V tem letu premirja so bili med nami ljudje, ki so se navduševali na možnosti federalistične vladavine; ali njihove vrste so se krčile vedno bolj, dotlej, dokler niso bili postavljeni pred brutalno dejstvo srbske zasedbe naših ozemlj. Vsi so se mogli prepričati, kakši so nameni Srbov. Toda, Srbi niso hoteli privoliti v kakršnokoli obliko federalizma in pokrajinske samouprave. V novi državi SHS ne vidijo Srbi v resnici nič drugega, nego »Veliko Srbijo«, ki so ji neadekvatna in nezadovoljna sreča, posebno pa učinki odločilne italijanske zmage nad Avstro-Ogrsko razširili meje veliko bolj, nego so kedaj sanjali megalomani med Srbi!

Kar se tiče avtomatične izpreobrnitve iz novih zavezništva v stare sovražnike, naj vas to ne plaši. Pomisliti morate, da stoletni vplivi in pa avstrijske in madžarske propagande, in potem pet dolgih hudih let vojne, ni moglo miniti, ne da bi delovalo na duševnost večine hrvatskega prebivalstva; imeti morate pred očmi, da so se hrvatski bataljoni monarhijske borili žilavo in vredno ne samo proti Italijanom in Rusom, marveč tudi in posebno proti Srbom! Morate biti torej uverjeni, da so ti Srbi, ko so vsled premirja od 18. novembra 1918. udri v našo deželo, opustošeno in okrvavljeno od vojne, prišli kot navadni osvobodilci ob strani kolonialnih francoskih bataljonov!

Tega svojstva niso zaznali nikdar v petnajstih dolgih naslednjih mesecih premirja. Potrjali so se marveč in poostrovali s svojimi trdim tiranskim in gnušnim vedenjem v naši hiši. Politično niso delali drugega, nego da so sredi spletkarili s pravoslavno hrvatsko-srbsko manjšino, zavistno veliki večini našega naroda. Narinili so nam tako vladavino in dinastijo, ki je nihče med nami neče priznati. Tirali so nas v ječe, preganjali, tepli, in so pretepali celo tudi naše žene. Primorali so nas k novim žrtvam, gonem nas na nabore, da pošiljajo naše bataljone v boj proti mohamedancem v Bosni, proti črnosrbskim vstajem in makedonskim in albanskim uornikom, proti narodom, glede katerih nimamo nič nikakega razloga za navzdržanje in spore. Zaplenili so naša imetja, zatrli so naše svobodno časopise, in so v Hrvatski sami v petnajstih mesecih rekvirirali živil v vrednosti ene milijarde in štiristo milijonov, ki jih niso plačali in jih ne plačajo nikdar. Če naj bo to naša usoda kot novih zaveznikov evrope, potem boste lahko razumeli, da bi se radi povrnil na mesto njenih bivših sovražnikov!!

Tako je govoril dr. Frank. Odgovor ne bo delal težav.

Domače vesti.

Odčitka beseda. Treba je že enkrat izpregovoriti odčitka besedo rojakom v novi svobodni državi. Ko je prišla odčitka izpod avstrijske jarma, ko se je uresničilo hrepenenje po nedeljni troimenašni državi, smo mi tu, ki nam je dolga drugačna usoda, hrepeneli in nestropno pričakovali vstaj iz nove države. Z vzhlenjem v duši smo poslušali vsakogar, ki je prišel iz nove države ter nam pripovedoval, kako se razvijajo stvari tam zunaj. Nismo bili malenkostni, ozko-srčni ali sebični; nismo presojali stvari z vidika svojega položaja, marveč smo se radostni na vsaki ugodni vesti, ki je potirala, da se stvari v novi državi povolno razvijajo. Danes je to drugače. Sedaj se skoro najraje izogibamo vsakogar, ki prihaja od tam zunaj, ker je slutimo, da nam njegova beseda ne bo v tolažbo in radost. Samo zabavljanje, same stranske kritike, moramo poslušati. Ali, da se prav razumemo! Ne da bi verjeli vsakomur, ki slika vse črno v črno. Slika mora vsakdo, ako ima le zrnce soli v glavi, razumeti, da ne more iti vse gladko, da snovanje in igranje nove državne tvorbe ni lahka stvar, ni igranje. Preveč navzkrižnih koristi — posebno pa gospodarske in politično-pravne naravi — je, ki jih je treba vzdržati med seboj, da bi moglo delo urediti iti gladko od rok. Kdor bi zahteval ali pričakoval kaj takega, bi bil zelo — naiven, ker bi zahteval nekaj nenaravnega, nemogočega. Slej ko prej je neomajna naša vera, da je novi državi — že radi naravnih bogastev, ki jih poseduje — usojena lepa bodočnost. Seveda se delajo tudi pogreške, in tuptamti celo tudi hude pogreške. Saj tisti, ki urejajo, so na koncu konca tudi le ljudje. Pogreške nas torej ne plašijo in nam ne jemljejo vere. Učalošost pa nas tisti sebojvedeži, tisto uidevito kritikarstvo, tisto nestropno nezadovoljstvo, ki bi radi vsakega neugodnega polaja najraje vse kar k vragu pognali. Nismo pa proti kritiki, ker vemo, da odčitka beseda le koristi in boljša in dovaja do srečnega cilja. Ali, beseda bodi taka, da bo zdravila, da bo boljšala, da bo zidala, a ne podirala; predvsem pa: da ne bo jemala vere, da ne bo — to besedo podretno — rusila morale! In rojak tam zunaj naj ne mislije nikar, da strupena beseda, ki prihaja k nam od tam zunaj, ne učinkuje na neugodnejše tudi na razpoloženje tu pri nas...! A za nas tu, za naše delo, za našo obranitev je življenski pogoj, da vzdržimo moralno med našim ljudstvom. Več ne moremo reči. Mislimo pa, da smo rekli dovolj, da nas rojak lahko razume.

Naša svedča in njihove sanje. Naši dobri prijatelji v uredniški listi »Nazione« beležijo, kako da slovenski listi razširjajo vest, glasom katere se doznajo, da je ruski minister Cicerin objavil Sloveniji pomoč Rusije. Potem pa pripominjajo prijatelji pri listi »Nazione«: »Ce nima (Slovene) drugih svedčev, potem grede že lahko v posteli — v temi!« — Hvala lepa prijateljem na dobrem nasvetu in na toliki skrbi za naše dobro! Lepo in človekoljubno je, da nam privoščajo dobro

Slovensko gledališče v Trstu.

Danes, v četrtek, 26. februarja 1920 točno ob 20.30

„V Nižavi“

Drama v treh delih. — Spisal Don Angelo Guinera. — Režiser Emil Kralj.

spanje — v temi. Samo škoda, da niso svoja gošča dopolnili in da niso zaleželi le spanja v temi, ne pa tudi sledih — sanj, kakor jih pričajo sebi! Saj vedno ravno oni najbolj, kako se človek »čuti« — velik, vzvišen, srečen in vsemogen — če ga nosijo na svojih lahkih krilih primerne tepe sanje. Samo na nekaj bi jih opozorili — seveda tudi kot najbolj prijetili. — Opozorili bi jih namreč, da se dogaja včasih, da je vzdrmljen iz lepih sanj malce — neprijetna in še nekaj: iz teme moreš zopet na svetlo in ugodno ti je: če pa padaš iz sveta lepih sanj na trca tla resničnosti, je neugodno, ker te omamlja, da ne veš, kako bi in kaj bi! Sicer pa jim ponovno privoščamo iz prijateljskega srca, naj ne nadale sladko sanjajo...! Vidijo torej, da smo imeli še eno svedčico, ki smo jo v pristno jugoslovenskem prijatelstvu priznali njim — dobri prijatelji pri listu »Nazione«. Kako tepe pojave more porajati dobro prijetilost!

K. H. Wolf. Bili so časi, ko je bilo v bivši Avstriji ime Karla Hermana Wolfa na vseh jezikih in v vseh ustih. Na njegovo politično in zasebno življenje so padale sicer temne sence. Imel je v parlamentu in v javnem življenju mučnih trenutkov, ali njegova koža je bila slonova in ostajal je velikomimski grozovnik, — tako silen in nasilen, da so se ga vsi bali. Tudi ministri so se tresli pred njim in so uaktrali z njim, dasi je očito deloval na razpad monarhijske in za združitev avstrijskih Nemcev z Nemčijo, kar bi moral pomenjati za avstrijske ministre — veleizdajce. Zlomom bivše monarhijske se seveda padla tudi slava Karla Hermana Wolfa. Teledni je s piete-sta. Kdo govori še o njem? Ali — molčati ne more. Se poizkusa, ali bi se ne mogel zopet potisniti v ospredje. Nedavno je govoril na nekem shodu — govoril tako, kakor da se ni nič izpremenilo, kakor da se uživa — strah avstrijskih ministrov pred njim. Opekli si je prste. Radi tistega govora je — kakor smo že lačili — uvedena, karli Hermann Wolfu preiskava radi veleizdaje in motenja javnega mira in reda, ki ga menda pouči, da je dosegel.

Prepovedan izvoz denarja iz Jugoslavije. Jugoslovenski finančni minister je prepovedal izvoz sledenčih vrednosti: 1) zlata in zlatega denarja; 2) bankovcev srbske narodne banke; 3) srebrnega denarja, čehoslovskega, ki je vrednosti 5 dinarjev na o- seboj; 4) francoskih frankov, čez 1000, angleških funtov, čez 30, dolarjev, čez 600, drahem, čez 700 in italijanskih lir, čez 1200. 5) Bankovcev avstro-ogrskih banke, ki so bile kolekovane v jugoslovenskem kraljevstvu. Ako ima potnik pri sebi več različnih vrst denarja, kateri se ne sme izvažati, tedaj ne sme znati skupna vrednost tega denarja nad 1000 fr. frankov. Prepovedan je tudi izvoz v Jugoslavijo avstro-ogrskih in bolgarskih bankovcev, kar je več kot 1000 kron ali 1000 levov za vsakega potnika. Ta prepoved se tiče vseh vrst avstro-ogrskih bankovcev, beleženih ali nebeleženih, kolikoli jih ali nekolikoli.

Pokopališče pri Sv. Anli. Ker se bo moral XIII. kos občinskega pokopališča pri Sv. Anli pripraviti za nova pokopavanja, se opozarjajo oni, ki imajo pravico do nagrobnih spomenikov, ki so tam, da se izkažejo kot takšni na mestnem magistratu, oddelku IX. (ul. dela Sanita št. 25). S potrditvijo, ki ga dobi na magistratu, bodo lahko prišli po spomenike, do katerih imajo pravico. V to svrhu se lahko javijo v pokopališčnem uradu do 31. marca t. l. vsaki dan razen sobot in praznikov. Na omenjenem kosu obč. pokopališča počivajo ostanki tistih, ki so umrli od 19. januarja do 22. marca 1911.

Nova odredba o lekarnikih. Lekarne, katere se nahajajo v onih delih Koroske in Kranjske, ki so tostran preimne črte, bodo pripadle po odloku generalnega civilnega komisariata za Primorje od 15. februarja t. l. lekarnarski družbi (gremiju) goriske dežele. Lekarniško osebje, ki je zaposleno po dotičnih lekarnah, bo dodeljeno zakonskim zastopništvom lekarskega stana na Gorickem.

Trgovska šola »Revoltella«. Na vsi trgovski šoli »Revoltella« v Trstu, katere je bila sveceno odprta 11. januarja 1920, so se začela redna predavanja že drugi dan. Ko je postala na podlagi odloka generalnega civilnega komisariata za Primorje št. 071591 B od 14. IX. 1919. enakovredna z vsemi višjimi zavodi v kraljevstvu, se je otvoril tudi III. letnik s pravico doktorata (laurea). Stevilo slušateljev znaša do današnjega dne 250, večina Primorcev, dalje trije z Reke, 14 Dalmatincev, 5 z ene strani preimne črte, 2 Poljaki, 2 Čehoslovaki in 2 Albanci. Med slušatelji je tudi 18 žensk. S prihodnjim šolskim letom se bo šola preselila v primernejše in modernije poslopje.

Organizacija oskrbnih jugoslovenskih vojniških sirot za Trst in okolice. Iskreno prosim vse oskrbnice, da pošljejo svydes o gnotnem in moralnem stanju svojih varovancev, in sicer se še posebno prosim, da napišejo natančno poročilo o duševnem stanju slovenskih vojniških sirot. Nastopila je doba, ko se morajo oskrbnice uveljaviti z moralne strani, ne pa le kot nosilce raznih podpor in darov, in naj se ne ustrašijo morebitnih zaprek in odpora od strani svojih varovancev in njihovih mater — u dobro voljo in odločnostjo se premaga vse. V uradu »Organizacije oskrbnih vojniških sirot« dobe naše oskrbnice vsa potrebna navodila in korist svojih varovancev. Kakor omenjeno, je ta pomoč v prvi vrsti moralnega značaja, ker ravno v sedanjem času je ta stran najbolj ogrožena. Z gnotne strani, žal, morajo organizacije delovati z bogob pomnanja sredstev, je v najskromnejši meri, vendar pa se je nadejati, da bo bodo i v tem oziru sčasoma zboljšale razmere. Ker se je, žalibog, izselilo mnogo oskrbnih naših vojniških sirot, se toplo prosimo ostale in vse dobro misleče, da privedejo nove moči, ki naj bi prevzele oskrbnitvo, kajti veliko naših vojniških sirot je ostalo brez oskrbnice. — »Organizacija« uraduje, kakor v začetku, tako nepretržno sedaj, vsak ponedeljek in četrtek od 16—19 u. l. Torre bianca 19. I. nadstropje. — A. S.

Starši enajstletne Dore Kolombia in Antije Gregorje, kateri se nahajata na Hrvatskem, so zaprosili, da se nemudoma zgleda v našem uredništvu. Mestna zastavljalka. Danes, v četrtek, predpoldne se bodo prodajali razni dragoceni predmeti serije 144 od št. 205401 do št. 205200, kateri so bili sprejeti v maju 1919; popoldne razni nedragoceni predmeti serije 144, ki so bili sprejeti v juniju 1919.

Po prasičke, naročene pri Tržaški kmetijski družbi v Trstu, ul. Fabio Filzi 10, se mora priti takol, ko bo to objavljeno, ker se drugače prodajo dragoceni prasički vredni priide tudi nekaj volov.

Trtno pokopališče (bivše) naj se takoj dvignejo, ker se drugače oddajo drugim.

Skrupulozne Tržaške kmetijske družbe naj se takol vpošljejo v urad v svrhu očiščenja in poprav.

Tatinska družba. Tatvine se množijo v taki strašni meri, da se mora človek zares prejeti za glavo in malo pomisliti. Kaj to pomeni in kako je vse t omogoče, da se skoraj vsak dan odpre kak zapечат vagon, da se okrade kak ladrenica v pristanščini, da se odpre kak prodajalna itd. itd. Obdolževati urejenje varnostne službe za vse to bi bilo malo preveč, zakaj tudi od policije se ne more zahtevati, da bi bila vsemogoča. Kar pa se ji lahko očita, je to, da je premalo. O tem se lahko vsak prepriča, kdor mora tu na tam po polnoči korakati skozi prazne tržaške ulice. Toda povrnimo se k tatinski družbi, ki je bila aretirana sredi. Imela je štiri čestite člane, ki so Napoleon Celerin, 35 let, iz ul. Chianchiara 3, Romano Baldassi 39 let, iz ul. del Ronco 5 in 28letni Arturo Caputo. Tinkajna kvestura, ki je bila posebno obremila svojo pažnjo na tatvine in pristanščino, jim je sprotne postavila past, v katero se je uvalila cela omenjena družba. Da se jim to ni pripetilo po nedolžnem, je postalo jasno takol, ko se je ugotovilo, da sta bila dva ukradla Celerin in Tegniate že v januarju mesecu na nekem parku zavol perila v vrednosti 500 lir. Drugi zavol perila sta ukradla na škodo društva »Istria-Trieste«. Na škodo istega društva so ukradli vsi štirje tudi neki kovčec, ki je bil poln perila in v katerem je bilo 400 lir denarja. Ponovno je radi njih zmanjkalo tudi premožga z raznih manjših ladij. Premog so prodajali nekemu Michele Pergals, ul. Sanita

št. 14, proti kateremu je uvedeno kazensko postopanje.

Pet vreč moke je bilo ukradeno nekemu Antonu Zatinu. Sel je na kvesturo prijaviti tatvino. Ni sel zastopnik, kajti kralj, straža je bila obveščena, da so tri neznanke osebe prinesle moko v neko gostilno in v neko skladišče v ulici Genpa. Sli so ponjo in so jo zaplenili.

K poglaviu o taini prostituciji. V naši večerajšnji številki smo omenili v kratkem nevarnost, ki preti od te strani javnemu zdravju. Rekli smo tudi, da se je oblastim posrečilo presenetiti »vešelo shajališče« v ul. Gelsi, kjer so zaprli sedem »gospodičev«. Na podlagi nadaljnjih poizvedeb o korakih javnih oblasti bi se dalo sklepati, da so se iste lotile prav po načrtu borbe proti omenjeni »obrti«. Kakor predvčerajšnjim v ulici Gelsi, tako je večeraj policija nemudoma obiskala v ulici del Toro št. 6 pomočno skrivališče takšnih veselih »shajalcev«. Našla jih je šest in morale so vsati s tatvino. Zraven so bile morda potrebne počitke. Zdi se, da bo imela policija še mnogo dela, predno se ji posreči priti v okoliščini nepreglednih družbi teh »milijonih sester«. V neki hiši v ul. del Pesce pravijo, da je kar 27 tainih prostitutek. V isti hiši pa je polno neudarnih otrok, kakor naše, da bodo lahko dobili krasno »domačo vzgojo«. Ravno tako je, če ne še slabše, skoraj po vseh ulicah okoli Acquedotto. Tudi poleg predvčerajšnjega in večerajnjega aspeha splošnih vtisov je, da se oblasti vendar orenalo brigajo za te razmere, vsaj bi se dalo tako sklepati na podlagi pritožeb, ki se slišijo vedno bolj pogostoma se strani poslenih družin, katere morajo čisto živeti v taknem smradu in ga trpeti v hiši.

Poskus samomora. Nekaj Rosa Golbi, po poklicu prostitutka iz ul. Vitteli št. 4, se je bila večeraj skregala s svojo »predstojnico«. Bili ste se celo stekli, in pri tem se je morala »gospodična« Rosa strasno upeti, tako strasno, da si je pogasila svojo žepo kar z lizolom. Prepeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji izprali želodec in jo poslali, odkoder je bila prišla.

Strniči okradel strniča. Okraden je bil neki Giovanni Jurisich po svojem lastnem strniču Giovanni Gherdichu. Ta poslednji mu je ukradel ob belem dnevu 8 polje mestne zastavljalkine in perila v vrednosti 800 lir.

Roparski napad. V ulici Punta del Forno so neznanji roparji nasilno ukradli nekemu Framu Masal, ko se je po noči vračal domov, denarnico s 350 lirami.

V mesnico Gaetana Trevisan pri Sv. Jakobu so vdri snči neznanji tatovi s pomočjo ponarejenih ključev in odnesli mesa za 500 lir.

Tatinska predrznost. Ukradli za 60.000 lir kožuho. Garažo Censky v ulici S. Giovanni so že večkrat obiskali neznanji tatovi. V noči med soboto in nedeljo je tatinska družba vnovič skušala vdreti v garažo. Izpili so zabavko glavnih vrat, in razna druga vrata so odprli s ponarejenimi ključki. Iz nekega avtomobila, ki se je nahajal v garaži so odnesli za 60.000 lir raznih kožuho. Tatovi so si znali pomagati, kajti za seboj so zapeli vrata z neko drugo zabavko. Na ta način je ostala tatvina skrita do večerajnjega jutra.

Prstan z briljantom za 26 lir. Večeraj popokne je ponudil Hlenti Alojz Pecchia na Garibaldijevem trgu zlat prstan z briljantom za 26 lir raznim ljudem. To »dobro kupčijo« so zapazile tudi kr. straže, in vprašale »prodavalca«, kje je dobil prstan. Pecchia ni vedel odgovora. Pozneje se je izvedelo, da je Pecchia prstan, ki je bil vreden 3000 lir, ukradel svojemu bratu. Bil je aretiran.

DOPISI.

Slovenska ljudska šola v Gorici. Mestni šolski svet v Gorici je obvestil z dopisom od 13. februarja t. l. ovetnika dr. Karla Podgornika kakor zastopnika staršev, ki so z vlogami in po odposlanih na merodajnih mestih zahtevali zopetno o tvoritev slovenskih šol v Gorici, da je generalni civilni komisariat z dopisom 9. t. m. priobčil naslednje: Predsednik ministrskega sveta je z brojko od 4. t. m. št. 2636 pritril, da se začasno za tekoče šolsko leto poskuša za pouk otrok slovenske narodnosti v Gorici z ustanovitvijo slovenskih vzporednih razredov pri eni italijanski ljudski šoli. — Mestni šolski svet ukrene, kar je treba, da se izvrše navedbe predsednika ministrskega sveta.

Dopis mestnega šolskega sveta je bil dostavljen dr. Podgorniku 19. t. m. — Slovenski starši pričakujejo, da bodo časne slovenske vzporednice otvorjene nemudoma in v zadostnem številu ter da bodo s prihodnjim šolskim letom izpremenjene v samostojno slovensko ljudsko šolo v Gorici. Merodajne oblasti naj bi pri tem ne pozabljale, da so Slovenci imeli v Gorici še mnogo drugih šol in zavodov, katerih zopetna otvoritev je za kulturne potrebe gorških Slovencev ranotako neobhodno potrebna, kakor otvoritev ljudske šole.

Poročilo o zborovanju tolmarskega učiteljskega društva. Dne 16. svečana se je vršilo zborovanje tolmarskega učiteljskega društva pri Sv. Luciji. Kot gostje so počastili to zborovanje predsednik Zveze, nadučitelj Anton Grmek, z gospo soprogjo, Matej Mikuz iz Sp. Lirije in Primož iz Sovrec. Na dnevnem redu so bila zelo važna vprašanja.

Poročilo o delegacijskem zborovanju v Trstu je vsebovalo obilo razmislijanja vrednega gradiva. Govorilo se je o »Učiteljskem Vestniku«, ki začne izhajati s prvim susem in bo izhajal dvakrat na mesec. Ker je list v prospek slovenske in v dobru učiteljskega stana neobhodno potreben, se učiteljski članarji ne bo straslo v to potrebni žrtve. Učiteljski članarji, ki vsebuje tudi naročino za »Učiteljski Vestnik«, se je dolocila na 60 L. Navzoči člani so jo za meseca prosinca in svečan takol plačali. Tovarišice se vabilo, da list s potrebnim gradivom pridno zalagajo. Dobre članke, objavljene v strokovnem listu, bo Zveza nagradila.

Da se bodo vesti o društvenem delovanju točno in redno objavljale, je bil izvoljen poseben častniški poročevalec.

Ker ne dobivamo iz sosednih držav za nas tako važnih revij, bo ukrenila Zveza vse potrebno, da se dovoli znatnim listom vstop na naše ozemlje.

V odbor, ki bo skrbel za sestavo novih, našim potrebam odgovarjajočih šolskih knjig, sta bila izvoljena F. Ločnikar in Fr. Sivec.

Glede pristopa Zveze k delovni zbornici, so bili zborovalci mnenja, da naj se s končno odločitvijo za sedaj še počaka.

Glede poudarjanja italijanščine se je sklenilo, da naj se poučuje le tam, kjer se je poudarila prejemščina. Poučuje pa naj jo vedno le domače učiteljske.

Ker je vsehata svetovna vojna našemu narodu obilo globokih ran, je dolžnost vseh zavednih Slovencev, da slusajo te rane zaceliti in izbrisati vse zle posledice, ki jih je zapustila vojna. Zveza je sklenila, da prične z ljudskimi predavanji sirom zasedenega ozemlja. Zato vabi vse svoje člane, da se priglase s predavanji pri odboru domačega društva.

Sledila je druga točna dnevnega reda. Tovariš Fr. Ločnikar je podal v lepo zbranih besedah opozorilo na hudošolskeših beril. Zborovalci so ga poslušali z zanimanjem. Marsikatera njegova opomba je vzbudila občo veselost. Nato je govoril tovariš Sivec Fr., kakšna bodi ljudsolska članika. Zborovalci so se glasno sprejeli resolucijo, ki zahteva, da bodi članika popolnoma samostojna knjižna v obliki antologije. Za realizacijo naj se preskrbi posebna knjižna.

Med služajnostmi se je dolocilo naslednje: Da se pravilno uredi okoljski zakon, bodi skrb Zveze. Zveza se tudi priklonijo gibanju italijanskega učiteljskega, ki je upravičeno razburjeno v sed karšice razdelitve dražinskih doklad. Obtem op-skrbi vse potrebno za znižano vožnjo po železnici.

Društveni odbor se pobirga za prevoz učiteljske knjižnice in latirja knjižnični fond.

Glede počezlov in svot, ki jih dobuje okrajni šolski svet, naj naznani učiteljsko društvo, ki bo skušalo izposlovati izpokočilo.

Udeležba bi morala biti, posebno s Kobaridskega, že z ozirom na obilico važnih vprašanj nekoliko številnejša.

DAROVI.

—Pipčarji za moško CMD: Nabrano v hrvatski družbi v restavraciji Balkan L. 36—, Tomasič L. 5—, lič L. 2—; skupaj L. 43—. Denar hrami u-travaj.

Zenska podružnica CMD se iskreno zalivala- je podružnici Ljubljanske kreditne banke v Trstu, ki je darovala za božičnico 300 lir.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Gorica: Prejel vse in priobčno pač, kadar bo mogoče, seveda pravilno tudi. Ni napaka. Po-ročilo moremo objaviti sele v nedeljski številki, ker med tednom ni prostora. Dopisi prihajajo od vseh strani, ustregli bi vsem radi, a nam je ne-mogoče, ker papirja se vedno ni in ni vkljub ne-prestanemu brezjavnemu dreganju, na katero ni niti odgovora. Kakor je bilo že omenjeno na tem mestu, je bil papir za rotacijski stroj naročen že v začetku meseca novembra, vlada v Rimu pa še sedaj ne nakaže našemu listu pripadajoče množice. Tako smo prišli tako daleč, da nam je papir za rotacijski stroj popolnoma pošel in se mora list fiskati na navadnem stroju. To je tudi vzrok, da list prihaja v Gorico in vragam po deželi tako pozno, največkrat sele drugo dan. Je pa sedaj — na starem stroju — treba do 7 ur, preden je list dotiskan, in tako ni mogoče dospeti s pošto do prvega popoldanskega vlaka. Ti potem prav nič ne pomagajo prikrto ne odkrito zabavljanje proti upravi lista in ne vemo, komu se, najmanj pa se v javnem listu, kjer bi čitatelji mogli sami najbolj vedeti, da tu ni odposlani. Kakor hitro dobimo papir za rotacijski stroj, se stvar takol izpremeni in se tudi listi toliko razširi, da bo v njem prostora za vse in vsakogar. Dotlej pa mo-ramo potpeti mi, ki smo sami zotovo najbolj pri-zadeti, prosimo pa, da potpre tudi naši naročniki in depistiki, katerim pač ustrežamo, kolikor je v nasi moči. »Supra posse nemo tenetur« in »Fin Lamp, der mehr gibt, als er geben kann!« — V odgovor na Tvoje pismo Ti sporočam, da sem »storil potrebne korake« in da moi trud ne bo za-storil. Pridi kaj v Trst, in stvar se uredi!

I. B. v Z. Prejel vse doslej poslano. Naj vaju tudi ozate, kar je zgoraj rečeno: kadar bo mogoče. Ne zavrzte se nič.

S. S. u. K. — Tehniški je fakultet u Ljubljani

otvoren več sada u drugom semestru.

Borzna poročila.

V Trstu, dne 25. februarja 1920.

Tečaji:

Jadranska banka	320—	330
Cosulich (Austroamerica)	703—	705
Dalmatia	395—	405
Gerolmick	3200—	3250
Lloyd	1530—	1550
Lussino	2950—	3050
Martinolich	525—	535
Navigazione Libera Triestina	1240—	1360
Oceania	550—	560
Premuda	790—	800
Tripostovich	770—	780
Ampela	780—	790
Cement Dalmatia	380—	385
Cement Spalato	440—	450
Cistilnica petroleja	3200	
Cistilnica olia	860—	880
Cistilnica riza	285—	295
Trka	455—	465
Tržaški Tramway	228—	335

Tuja valuta na tržajškem trgu:

V Trstu, dne 25. februarja 1920.

Neprepčatene krone	8.70—	8.90
namsko-avstrijske krone	6.50—	6.75
jugoslovenske krone	13—	13.50
čehoslovske krone	18.50—	19—
dinarji	54—	56—
levi	26—	27—
marke	23—	25—
dolarji	18.10—	18.27
franc. franki	130—	131—
švicarski franki	293—	295—
angl. funti	62—	63—
rublji	21—	23—
napoleoni	62.50—	63—

Svicarski tečaji.

ZENEVA. (S) Lira 3375; nemška marka 640; avstr. krona, nova 237; stara 2; angl. funt 21055; franc. frank 4